Lietas Nr. C20323213
Lietas arhīva Nr. C-0756-14/6

S P R I E D U M S

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Liepājā 2014.gada 15.janvārī

Liepājas tiesa šādā sastāvā:

tiesnesis A.Lapiņš

ar sekretāri S.Matrozi

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu SIA „KCA" prasībā pret SIA „M.A.B.EST" un /pers. A/ par Ls4191,90 un tiesas izdevumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2013.gada 28.augustā prasītājs SIA „KCA" tiesā cēla prasību pret atbildētājiem SIA „M.A.B.EST" un /pers. A/ par parāda Ls4191,90 un tiesas izdevumu piedziņu, prasība pamatota uz Civillikuma 1652., 1692., 1702., 1716., 1934., 1935.pantu.

Pieteikumā norādīts, ka 2012.gada 12.jūlijā starp SIA „KCA" un SIA „M.A.B.EST" noslēgts aizdevuma līgums ar galvojumu Nr.4103 (ar atbilstošiem 2013.gada 11.janvāra grozījumiem) par aizdevuma Ls2330,14 izsniegšanu uz laiku līdz 2014.gada 12.aprīlim. Aizņēmējs SIA „M.A.B.EST" apņēmies atdot aizdevumu saskaņā ar līguma noteikumiem un aizdevuma atmaksas grafiku.

Aizdevuma līgumā ar galvojumu 1.3.punktā puses vienojušās par procentu maksu par aizdevuma izmantošanu 4,25% mēnesī no neatmaksātās aizdevuma summas. Savukārt, par noteikto samaksas termiņa kavējumu aizņēmējs apņēmies prasītājam maksāt līgumsodu 2% dienā no nokavētās maksājuma summas.

No aizdevuma līguma ar galvojumu izrietošo saistību pastiprināšanai atbildētājs /pers. A/, saskaņā ar šā līguma 4.2.punktu, kā galvinieks ir uzņēmies pienākumu atbildēt kā pats aizņēmējs Civillikuma 1702.panta otrās daļas izpratnē par SIA „M.A.B.EST" saistībām, kas izriet no minētā līguma, tādējādi atsakoties no tiesībām prasīt, lai prasītājs ar piedziņu vispirms vēršas pie aizņēmēja.

Aizdevējs savas saistības pret aizņēmēju ir izpildījis un izsniedzis aizdevumu, bet aizņēmējs savas līgumsaistības nav izpildījis, aizdevuma atmaksu noteiktajos termiņos nav veicis, kā arī nav samaksājis pielīgtos procentu un līgumsoda maksājumus. Prasītājs nosūtījis aizņēmējam paziņojumu par aizdevuma līguma laušanu ar 2013.gada 12.jūniju un aicinājis atbildētājus veikt saistību izpildi, brīdinot, ka pretējā gadījumā atbildētāju uzņemtās saistības tiks uzskatītas par neizpildītām. Pēc brīdinājuma saņemšanas atbildētāji nekādas iemaksas prasītājam nav veikuši, un savas uzņemtās saistības pret prasītāju nav izpildījuši.

Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja SIA „M.A.B.EST", bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. A/, neatmaksāto aizdevuma summu Ls2330,14, procentus par aizdevuma lietošanu Ls594,18 un līgumsodu Ls1267,58 apmērā, kas kopā sastāda Ls4191,90 apmērā.

Atbildētāji, saskaņā ar Civilprocesa likuma 148.pantu, paskaidrojumus nav snieguši (lietas 30.lapa).

Prasītāja pārstāve /pers. B/ prasību uzturēja, un lūdza to apmierināt kā tas minēts prasības pieteikumā.

Atbildētājs SIA „M.A.B.EST" uz tiesas sēdi nebija ieradies, lai gan par lietas izskatīšanas vietu un laiku informēts likumā noteiktā kārtībā, nosūtot 2013.gada 3.decembrī pavēsti ierakstītā pasta sūtījumā, līdz ar to neierašanās tiek atzīta par neattaisnotu.

Atbildētājs /pers. A/ uz tiesas sēdi nebija ieradies, lai gan par lietas izskatīšanas vietu un laiku informēts likumā noteiktā kārtībā, 2013.gada 3.decembrī nosūtot tiesas pavēsti uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietu. 2014.gada 14.janvārī tiesā saņemts atbildētāja iesniegums par to, ka viņam ir izrakstīta darbnespējas lapa A, un saslimšanas dēļ atbildētājs nevar ierasties uz tiesas sēdi (lietas 35.lapa).

Civilprocesa likuma 209.panta 2.punkts paredz tiesas pienākumu atlikt lietas izskatīšanu, ja kāds no lietas dalībniekiem, kam paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu, neierodas tiesas sēdē tāda iemesla dēļ, kuru tiesa atzīst par attaisnojošu.

Civilprocesa likuma 1.panta pirmā daļa paredz, ka katrai fiziskai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā.

Civilprocesa likuma 9.pantā ir noteikts, ka pusēm ir vienlīdzīgas procesuālās tiesības un tiesa nodrošina pusēm vienādas iespējas izmantot tām piešķirtās tiesības savu interešu aizsardzībai.

Tiesa uzskata, ka tiesai nav pamata atzīt atbildētāja neierašanos uz tiesas sēdi par attaisnotu, jo nav pierādījumi, ka atbildētājam noteikts gultas režīms, tādēļ nevarētu ierasties uz tiesas sēdi, kā arī, ka viņam nav iespēju izmantot civilprocesā piešķirtās tiesības savu interešu aizsardzībai ar pārstāvju palīdzību.

Tiesa ņem vērā, ka prasītājam, kas griezies tiesā, ir arī tiesības uz tās lietas izskatīšanu tiesā likumā noteiktajā procesuālajā kārtībā un savlaicīgā termiņā.

Tiesa atzīst par iespējamu izskatīt lietu bez pušu piedalīšanās, jo nav konstatēti Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā minētie lietas izskatīšanas atlikšanas juridiskie iemesli.

Motīvu daļa

Pārbaudot un novērtējot lietā iegūtos pierādījumus, tiesa atzīst prasību par daļēji pamatotu un apmierināmu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu, katrai pusei jāpierāda fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus un iebildumus. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 10.pantu, puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā. Ievērojot Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

2012.gada 12.jūlijā starp SIA „KCA" un SIA „M.A.B.EST" noslēgts aizdevuma līgums ar galvojumu Nr.4103 (ar atbilstošiem 2013.gada 11.janvāra grozījumiem) (lietas 10., 14.lapa) par aizdevuma Ls2330,14 izsniegšanu.

A r 2012.gada 13.jūlija maksājuma uzdevumu (lietas 19.lapa) pierādīts, ka prasītājs SIA „M.A.B.EST" kontā ieskaitījis aizdevumu Ls2000 apmērā. Savukārt, vienošanās Nr.1 pie aizdevuma līguma (lietas 14.lapa) pierāda, ka aprēķinātie, bet nesamaksātie aizdevuma lietošanas procenti tiek pievienoti aizdevuma pamatsummai, un parāds uz 2013.gada 11.janvāri ir Ls2330,14 apmērā.

Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam par pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai pusei zaudējumus.

Civillikuma 1943.pants nosaka, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Saskaņā ar Civillikuma 1589.pantu vienpusēja atkāpšanās no līguma pielaižama tikai tad, ja tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Par līguma saistību neizpildi un tā sekām atbildētāji ir brīdināti (lietas 15.lapa).

Prasītāja pievienotais parāda summas aprēķins apstiprina, ka neatmaksātā aizdevuma pamatsumma ir Ls2330,14 apmērā. Tiesa secina, ka atbildētājs SIA „M.A.B.EST" nav izpildījis savas saistības saskaņā ar aizdevuma līgumu, kā arī savas saistības nav apstrīdējis. Pierādījumi par saistības daļēju vai pilnīgu izpildi no atbildētāja nav saņemti. Šādos apstākļos prasījums par neatmaksātā aizdevuma pamatsummas piedziņu ir pamatots un apmierināms.

Prasītājs lūdz piedzīt procentus par aizdevuma izmantošanu Ls594,18, kas aprēķināts uz prasības pieteikuma sagatavošanas dienu 2013.gada 28.augustu.

Civillikuma 1756.pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu, savukārt Civillikuma 1757.pantā noteikts, ka nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs, ja tas nav darīts, tad atzīstams, ka klusējot pieņemti likumiskie procenti. No pušu starpā noslēgtā aizdevuma līguma izriet, ka atbildētājs bija saņēmis aizdevumu Ls2330,14 apmērā, ar procentu likmi 4,25% mēnesī.

Saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu procenti ir atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Tiesa ņem vērā Civillikuma 1763.panta 1.punktu, kurš paredz, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Prasītājs lūdz piedzīt arī līgumsodu Ls1267,58, kas aprēķināts uz prasības pieteikuma sagatavošanas dienu 2013.gada 28.augustu.

Atbilstoši iepriekš minētā aizdevuma līguma 3.1.punktam, puses pielīgušas līgumsodu 2% dienā no nokavētās maksājuma summas.

Saskaņā ar Civillikuma 1716. un 1717.pantā noteikto, līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest par saistības pienācīgu neizpildi un to var pievienot katram līgumam. Tiesa atzīst, ka Civillikuma 1717.panta otrā daļa līgumsoda apmēru neaprobežo, taču tas neizslēdz līgumsoda apmēra novērtēšanu no labas ticības principa, atbilstoši Civillikuma 1.pantam.

Ņemot vērā judikatūru un kā to atzinis Senāta Civillietu departaments 2013.gada 30.janvāra spriedumā lietā SKC-644/2013, ja tiek izmantotas pielīgtās tiesības lauzt līgumu pirms termiņa, līgumam izbeidzoties pirms termiņa, zūd arī līgumiskais pamats pielīgto procentu un līgumsoda aprēķināšanai un piedziņai atbilstoši līguma nosacījumiem, jo nav nekāda tiesiska pamata to piemērošanai pēc līguma izbeigšanās.

Līgumiskie procenti un līgumsods gadījumos, kad līdzējs tiesīgi atkāpjas no līguma, ir atlīdzināmi līdz brīdim, kad līgums beidz pastāvēt.

Šādos apstākļos prasītājs pilnīgi nepamatoti ir aprēķinājis līgumiskos procentus un līgumsodu laika posmā pēc vienpusējas atkāpšanās no iepriekš minētā līguma par aprēķina periodu norādot laiku līdz prasības celšanai tiesā, jo atbilstoši tiesu praksei

līgumiskie procenti un līgumsods bija aprēķināmi līdz prasītāja vienpusējai atkāpšanās no aizdevuma līguma.

Kā tas redzams no lietas materiālos esošā parāda aprēķina, tad uz 2013.gada 13.maiju līgumiskie procenti aprēķināti Ls495,15 un līgumsods – Ls554,57, kas arī piedzenams no atbildētāja par labu prasītājai.

No 2012.gada 12.jūlija aizdevuma līguma ar galvojumu Nr.4103 (ar atbilstošiem 2013.gada 11.janvāra grozījumiem) (lietas 10., 14.lapa) redzams, ka prasītājs noslēdzis ar /pers. A/ galvojuma līgumu, ar kuru galvinieks uzņēmies pienākumu atbildēt pilnā apjomā par SIA „M.A.B.EST" saistībām, tajā skaitā ne tikai par galvenā parāda summu, bet arī par līgumsodu, likumiskajiem procentiem, kā arī par visiem iespējamiem izdevumiem, kas saistīti ar parādnieka parāda atgūšanu. Tādā veidā atbildētājs uz līgumā atrunātiem noteikumiem, nodrošināja prasītāja prasījumus, kuri varētu rasties iepriekš minētajos līgumos noteikto saistību neizpildes vai nepienācīgas izpildes gadījumā. Galvinieks ir uzņēmies atbildību kā pats parādnieks Civillikuma 1702.panta otrās daļas izpratnē un atsakās no tiesībām prasīt, lai kreditors ar piedziņu vispirms vēršas pie SIA „M.A.B.EST". Tādējādi atbildētājam, noslēdzot galvojuma līgumu, ir saistoši šī līguma noteikumi, atbilstoši Civillikuma 1587.pantam.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmajā daļā noteikts, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus samaksātos tiesas izdevumus. Atbilstoši minētajam par labu prasītājam piedzenama valsts nodeva Ls300,19 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls5,50 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu par labu valstij piedzenami nesegtie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls1,28 apmērā par pasta pakalpojumiem, saskaņā ar VAS „Latvijas Pasts" pasta pakalpojumu tarifu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.^{1} pantam atbildētājiem nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei, kas nevar būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189., 190., 193., 199., 204.^{1} pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt daļēji un piedzīt no SIA „M.A.B.EST", bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. A/, par labu SIA „KCA" parādu EUR 3315,49 (trīs tūkstoši trīs simti piecpadsmit *euro* un četrdesmit deviņi centi), procentus no 2013.gada 12.februāra līdz 2013.gada 13.maijam par aizdevuma lietošanu EUR 704,53 (septiņi simti četri *euro* un piecdesmit trīs centi), līgumsodu līdz aizdevuma līguma izbeigšanai EUR 789,08 (septiņi simti astoņdesmit deviņi *euro* un astoņi centi) un tiesas izdevumus EUR 434,96 (četri simti trīsdesmit četri *euro* un deviņdesmit seši centi) apmērā.

Noraidīt prasību daļā par aizdevuma izmantošanas procentu EUR 140,91 un līgumsoda EUR 1014,52 piedziņu.

Piedzīt no SIA „M.A.B.EST" par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 0,91 (deviņdesmit viens cents) apmērā.

Piedzīt no /pers. A/ par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 0,91 (deviņdesmit viens cents) apmērā.

Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš ir desmit dienas no tā spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt divdesmit dienu laikā Kurzemes apgabaltiesā, sūdzību iesniedzot Liepājas tiesā.

Tiesnesis A.Lapiņš